

A fenntartható és a tudatos fogyasztás

Az el ttünk álló id szakban a többi fejlett országhoz hasonlóan Magyarországon is egyre nagyobb szerepet kell kapnia a fenntartható fogyasztásnak, az ezzel kapcsolatos ismereteknek és gyakorlatnak. El kell érni, hogy a lakosság a fogyasztás tágabb társadalmi vonatkozásairól, például a jelenlegi vásárlási szokásokról és a fogyasztási szerkezet társadalmi, környezeti hatásairól is megfelel tájékoztatást kaphasson, mely alapján már felkészülten dönthet arról, hogy hogyan változtassa meg fogyasztói magatartását.

Fenntartható fogyasztás:

Az egyik legszélesebb körben használt meghatározása szerint a **fenntartható fogyasztás** „olyan alapvet igényeket kielégít , az életmin séget javító termékek és szolgáltatások igénybevétele, amelyek teljes életútjuk során minimalizálják a természeti er források, mérgező anyagok használatát és a hulladékok és szennyez anyagok kibocsátását, hogy ne veszélyeztessük a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését”.

A nem fenntartható fogyasztás jelei közé tartozik a hulladék rohamosan növekv mennyisége, a fogyasztás káros egészségügyi (pl. az egészségtelen termékek reklámozása gyerekeknek) és környezet-egészségügyi (pl. a légszennyezés egészségügyi következményei) hatása, a környezet pusztulása.

Az emberek Magyarországon is egyre er sebben igénylik nemcsak a termékek jó min ségét és biztonságosságát, hanem azok megfelel társadalmi és környezeti hatékonyságát. Egyre többen kíváncsiak arra, hogy hol, hogyan, milyen körülmények között készülnek a termékek, és mi történik velük használatuk után, élettartamuk végén. A fogyasztók egyik alapjoga az egészséges környezethez való jog, így meg kell adni nekik a lehet séget és az információkat ahhoz, hogy olyan termékeket választhassanak, amelyek hozzájárulnak a környezet egészségesebbé válásához. Az EU-hoz és több tagállamához hasonlóan tehát Magyarországon is nagyobb figyelmet kell fordítani a fogyasztás kedvez tlen társadalmi és környezeti hatásainak csökkentésére, vagy akár kiküszöbölésére.

Az er s helyzetben lev és tájékozott fogyasztók könnyebben változtatják meg az életstílusukat és a fogyasztási szokásaikat, hozzájárulva ezzel egészségük javításához, a fenntarthatóbb életvitelhez és a takarékos gazdasághoz. A fogyasztóknak nagy szerepük van az olyan környezetvédelmi kihívások megválaszolásában, mint például az éghajlatváltozás, a leveg - és vízszennyezés, a földhasználat és a hulladékok. A környezet védelme és a klímaváltozás elleni küzdelem jobb tájékoztatást tesz szükségessé az olyan területeken, mint például az energia és a közlekedés, ahol a tájékozott fogyasztók hathatósan tehetnek a helyzet megváltozásáért.

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás:

Olyan viselkedés, melyet a hatásvadász marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerül fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

A tudatos vásárló 12 pontja

1. A pénzeddel szavazol

A vásárlás a te döntésed. Eldöntheted, mit támogatsz, és mit nem. Nem kell támogatnod a környezetszennyezést, a vegyszerezést, a gyermekmunkát, a buta, káros és felesleges dolgok tömeges gyártását.

2. A szemét a legdrágább

A szemét értelmetlen pénzkidobás neked és terhelés a környezetnek: mindig gondold végig, mennyit dobsz majd ki abból, amit megveszel!

3. Cetti

Vásárlás el tt ird össze, mire van szükséged. A nagy üzletek profi módszerekkel csábítanak felesleges pénzköltésre. Ne hagyatkozz „polc-trükkökre”!

4. Helyben

A nagy bevásárlóközpontok helyett vásárolj piacon, vagy helyi boltban. Kutasd fel a jó helyeket!

5. Mennyi m anyagot viszel haza?

Vigyél magaddal táskát, szatyrot, ne fogadj el zacskót mindenhol! Válaszd az egyszerű en csomagolt árukat! Keresd a visszaváltható, illetve újrahasznosított csomagolást!

6. Keresd az eredetit!

Ne d ljd be a szép küls nek és a vicces dumának: kerüld a nem természetes alapanyagból, vegyszerek segítségével, gyárilag el állított ételeket!

7. Olvasd el a címkéket!

Az élelmiszerek és kozmetikumok rengeteg káros (és felesleges) anyagot tartalmazhatnak. Ne kezeld magad vegyszerrel, se kívülr l, se belülr l, ha vegyszer nélkül is kaphatsz!

8. Er szakmentes szépség

Válassz olyan kozmetikumokat, amelyeket állatkínzás nélkül tesztelnek, illetve nem tartalmaznak állati eredet anyagokat!

9. Tartós használat

Kerüld az eldobható dolgokat, ezek tömeges el állítása és kidobása energiapazarlással és környezetszennyezéssel jár!

10. Frisset!

Friss, hazai idényzöldséget és gyümölcsöt vegyél az üvegházi, több tízezer kilométert utaztatott, mesterségesen érlelt, agyoncsomagolt és tartósított áruk helyett!

11. Helyi termékeket vásárolj!

Keressd a lakóhelyed közelében készült dolgokat! Így a helyi környezetet támogatod, valamint kevésbé járulsz hozzá a szállítással járó környezetterheléshez.

12. Nem mindegy!

Ha nincs is tökéletes termék, keresheted mindig a jobbat. Legyél tudatos: járj utána, hogy ki állítja el, mit tartalmaz, mibe csomagolják, hová kerül!

Forrás: <http://www.tve.hu>

Ne Vásárolj Semmit Nap

A Tudatos Vásárlók Egyesületének koordinálásával több éves hagyománya van Magyarországon is a **Ne Vásárolj Semmit Napnak** (november utolsó péntekje). Azokban az országokban, ahol a fogyasztói „kultúra” már korábban elhatalmasodott, tíz éve tartják meg a fogyasztói böjt eme ünnepét. Az elmúlt években már több mint hatvan országban több százezer ember vesz részt az egynapos vásárlási szünetben.

November utolsó péntekjén megtagadjuk a részvételt. Magunk mögé dobjuk szokásainkat, új szemléletmódot fedezünk fel, tevékenyek leszünk közösségeinkben.

A civilizációnk által diktált túlfogyasztás számtalan káros környezeti és társadalmi következménnyel jár. A hirdetések, a vezető sajtó által közvetített ideálok, melyek már kiskorunk óta befolyásolják világképünket, arra ösztönöznek, hogy minél több, minél gyorsabban és minél drágábban kielégítendő szükségletünk legyen.

Mindeközben elterel dik a figyelem arról, hogy a fogyasztói boldogságérzetet fenntartó termékek el állítása többnyire hosszú távon fenntarthatatlan mértékben veszi igénybe környezetünket. A „cuccipar” nyersanyag- és energiaigénye, a csomagolt termékek fogyasztásával keletkező szeméttel mennyisége és a szállításukkal kibocsátott különböző szennyezések mára az ökológiai katasztrófa súlyosbodásának első számú okaivá n tték ki magukat.

A „Ne vásárolj semmit nap”-on szálljon ki a fogyasztók mókuskerekéből, és találja meg a pénztől független örömeit az életében! Az életet lehet vétevé környezet, azaz Önmagunk érdekében.

S ha egyetlen napra sikerült, talán a következőkben sem lesz már olyan nehéz...

Felhasznált források, ajánlott honlapok:

- EU Közösségi fogyasztóügyi politikai stratégia 2007-2013 (www.ofe.hu)
- Magyarország III. középtávú fogyasztóvédelmi politikája (2007-2013) és cselekvési programja (2007-2010) (www.fvf.hu)
- Tudatos Vásárlók Egyesülete (www.tve.hu)

Kiadta:

Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata
Szerkesztette: F. Nagy Zsuzsanna

További tájékoztatás:

Környezeti Tanácsadó Irodák
Hálózata
kothalo@zpok.hu
www.kothalo.hu
8200 Veszprém, Zrínyi u. 3/1.
Tel/fax: 88/427-792

www.greenfo.hu

Környezetbarát újrapiírva nyomva.

Támogató:

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

16.

A fenntartható és a tudatos fogyasztás

Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata
(KÖTHÁLÓ)

www.kothalo.hu

2007

